

IZVJEŠTAJ O RADU UDRUŽENJA ZA RAZVOJ KULTURE „URK“ ZA 2020. GODINU

O udruženju za razvoj kulture „URK“:

Udruženje za razvoj kulture „URK“, osnovano 1995. godine, jedna je od najaktivnijih i najstarijih udruga u Hrvatskoj na području kulture mladih i alternativne kulture. Misija organizacije je realizacija raznovrsnih umjetničkih programa, poticanje razvoja i vidljivosti alternativne, nezavisne i neinstitucionalne kulture, uključivanje mladih u kulturne i civilne inicijative, razvijanje novih modela kulturnog djelovanja izvan okvira postojećih institucija te poboljšanje statusa kulture u društvu općenito. Aktivnosti organizacije su fokusirane najviše na vođenje kluba Močvara (od 1999.) i mnogobrojne kulturne programe koji se u njemu odvijaju, neformalnu edukaciju i organizaciju Human Rights Film Festivala (od 2002.).

O organizaciji i njenom djelovanju u 2020. godini:

U 2020. godini organizacija je djelovala kao stabilan tim od pet zaposlenih osoba koje obavljaju poslove promocije, administracije, tehničke realizacije programa, koordinacije i bukiranja programa, vođenja kluba Močvara, koordinacije volontera... Imali smo i dvije osobe na stručnom osposobljavanju za rad bez zasnivanja radnog odnosa. Nakon završenog stručnog osposobljavanja za rad te su dvije osobe na jesen 2020. zaposlene na ESF projektu „Močvarna akademija“ na kojem su zaposlene još dvije osobe, što znači da je na kraju godine u organizaciji zaposleno devet osoba. Također, pored zaposlenih osoba, organizacija je redovito surađivala s brojnim vanjskim honorarnim suradnicima koji asistiraju u realizaciji programa i rade kao osoblje kluba Močvara na različitim zadacima.

Inzistiranjem na konceptu programske raznolikosti, autentičnošću pojedinih programa, kao i stalnom otvorenosti prema novim programima i suradnicima uspjeli smo i u ovoj godini generirati novu mladu publiku. Rad organizacije je izuzetno vidljiv u javnosti, putem stalne prisutnosti na društvenim mrežama i medijima, koji prate sve naše aktivnosti.

URK je i u 2020. godini nastavio s programskim suradnjama od kojih bi izdvojili suradnju s udrugom Cirkorama i festivalom Cirkobalkana.

Struktura financiranja organizacije se sastoji od donacija i vlastitih prihoda (prodaja ulaznica i ugostiteljska djelatnost na programima kluba Močvara).

U 2020. godini 14 donatora je podržalo URK i njegove aktivnosti od kojih bi kao značajnije istaknuli Ministarstvo kulture RH, Grad Zagreb, Zakladu Kultura Nova, Ministarstvo znanosti i obrazovanja i Nacionalnu zakladu za razvoj civilnoga društva. Kao član (Mreža mladih Hrvatske) i suosnivač različitih mreža i organizacija (Savez udruga Operacija grad, Savez udruga Klubtura, Udruga koncertnih promotora Promo) te potpunim svojim djelovanjem, URK je utjecajan ne samo kao organizator kvalitetnih kulturnih događanja, nego i kao važna udruga nezavisne kulture u širem smislu.

Programi organizacije u 2020. godini:

Dvije glavne programske aktivnosti organizacije su vođenje kluba Močvara i organizacija Human Rights Film Festivala.

Klub Močvara

Klub Močvara osnovan je 1999. godine i specifičan je zbog svog raznovrsnog programa, pristupačnosti različitim vrstama urbane, alternativne publike, senzibilitetom za marginalizirane skupine te pionirske uloge u klupskom životu Zagreba i Hrvatske. Osnovni okvir programa mogao bi se svesti pod alternativnu i underground kulturu, međutim širina programa često izlazi van okvira usko definiranih kvalifikacija. Programska koncepcija kluba je podijeljena na tri odvojena, jasno definirana programska područja:

1. Organizacija kulturnih programa

Kulturni program kluba sadrži nekoliko redovitih programa:

Književni program

Močvara već preko 15 godina posvećuje posebnu pažnju književnim programima – tribinama kojima pobuđuje interes za suvremenu, pa tako i najmlađu, još nedovoljno afirmiranu scenu hrvatske književnosti, te upoznaje i informira zainteresiranog i potencijalno zainteresiranog domaćeg čitatelja s najnovijom književnom proizvodnjom domaćih i stranih autora stvarajući senzibilitet publike, uglavnom mlađe, za suvremene književne teme.

Program tribine Književnost u Močvari, pod egidom „Rani radovi“, nastavio se i u 2020. godini i dalje s naglaskom na afirmaciji najmlađe generacije hrvatskih autora koji se putem ovoga programa afirmiraju i postavljaju u fokus kako publike, tako i nakladnika i urednika, te su u tom smislu primjetni već i značajni efekti – više je autora objavilo knjige ili dobilo ugovore za knjige te je ova donedavno posve zanemarena i "anonimna" generacija sve više u fokusu nakladnika, čemu je ova tribina zasigurno pridonijela. Sudionici su nakon ove tribine dobivali i druge pozive, a u tom kontekstu važan je posebno nastup probranih mladih autora održan u lipnju u Močvari, a u suradnji s međunarodnim festivalom "Književna karika" (ili "Lit link festival") – gdje su mladi autori čitali pred publikom, ali i stranim urednicima, uz vrlo dobre reakcije. Voditelj programa Robert Perišić realizirao je sedam programa uz gostovanje dvadeset i osam hrvatskih književnika.

Filmski program

Neopterećen komercijalnim zahtjevima, Močvarin filmski program, pokrenut 1999. godine, vođen je isključivo prikazivanju sadržaja koji ispunjava potrebe nove filmske publike. Orijentiran je na tematsko i/ili izrazno zanimljive naslove koji nisu dostupni većini gledateljstva – na filmove koji nisu bili na repertoaru zagrebačkih (hrvatskih)

Kinematografa, niti na programu nacionalne televizije (HTV-a) ili drugih privatnih televizijskih postaja. Ukratko, tijekom programa tendencija je prikazivati filmska djela (što različitijih vrsta i žanrova) koja razrađuju/propagiraju drugačije mogućnosti filmovanja od onih koje se privilegiraju u prevladavajućem/repertoarnom (populističnom, komercijalnom) programu. Naglasak je na suvremenom (modernom), ne-komercijalnom i umjetničkom (art) filmu.

Prije par godina pokrenut je nov, osvježen koncept programa koji se uspješno nadovezao na temelje u svoje vrijeme vrlo utjecajnog isključivo prikazivačkog programa te se sada film smjestio u Močvari na nov način, u interaktivnijem obliku, s atraktivnim gostima, temama koje spajaju film s drugim granama umjetnosti te kao i uvijek odličnim, pažljivo odabranim filmovima koje nije moguće bilo gdje vidjeti.

U 2020. godini održano je devet programa na kojima su sudjelovali afirmirani filmski kritičari, glumci, redatelji i poznavatelji filmskih tokova. Voditeljica programa je Višnja Vukašinović.

Glazbeni program (koncerti, party-i)

Jedna od najvažnijih aktivnosti kluba Močvara je redovito organiziranje glazbenih događanja. U Močvari se koncerti odvijaju redovito, 2-3 puta tjedno i ravnopravno su zastupljeni strani i domaći glazbenici. Profil programa je alternativna glazba u širem kontekstu, kvalitetna glazba koja se razlikuje od sveprisutnog mainstreaama, a koja obuhvaća različite suvremene glazbene stilove (punk, reggae, etno, ska, metal, avangarda, jazz, eksperimentalna i elektronska glazba,...). Kriteriji pri odabiru programa su originalnost, kvaliteta, autorski pristup, a podjednako su zastupljeni poznati i nepoznati glazbenici. Također, organiziramo i plesne programe koji predstavljaju pojedine glazbene žanrove, uglavnom iz široke lepeze elektronske glazbe i rocka.

U 2020. Održali smo koncerte na kojima je nastupio 71 izvođač (Deca iz vode, Lagana sreda, Dunja Knebl & Roko Margeta, Dunja Knebl & Kololira, Shin, Fast Response, One Step Away, Debeli Precjednik, Decibelles, Žblj Mozaik, Monster Magnet, Stonebride, Latex My Ass, Vurma, Ane Paška, Turia, Iffernet, Corpse Grinder, The Mahones, Chris Eckman, Ana Kravanja & Samo Kutin, Konjanik i tata Levi, Milk, Mar, Cona, Širom, Marinada, Ше́ея, Ivan Judas, Surka Beatbox, Playground Hustle, Sentence, Ponor, Chris Ian, Trophy Jump, Šumski, Cura & dečko, ###, Seine, Trobecove krušne peći, My Buddy Moose, Melita and Lesbian Monkeys, Sfumato, Phantasmagoria, Marko i Darko, Voado, Walldance, Detmeć, Ogenj, Fire in Cairo, Peglica i Komandos, Embryo, jeboTon ansambl, Klapanx, Domagoj Šimek, Gužva u 16-ercu, Cul-de-sac, Cold Snap, Damjan Morello, Čudnoredi i drugi). Organizirali smo i redovit online program u sklopu kojeg je nastupilo 65 izvođača (Marinada, Ше́ея, Ivan Judaš, J.R. August, Billie Joan, Stray Dogg, Denis Katanec, Fire in Cairo, Đutko, Kralj Čačka, Nina Bajsić, Nellcote, Zerotwo, R O G I, Stroberiz, Trophy Jump, Sara Renar, Ana Čurčin, Astor Lajka, Mito Matija, Frik iz kvarta, M O R V E R N, And The Kid, Melita Sabljo, i drugi).

Poseban dio glaznog programa je projekt Začarana Močvara, pokrenut 2012. godine, koji predstavlja seriju koncerata intimnijeg ugođaja koji se odvijaju jednom mjesečno. Glazba na ovim događanjima je često tiha, ambijentalna, akustična, u okviru pravaca poput jazza, etna, folka, bluesa, countrya ili elektronike. Voditeljica programa je Nina Romić, jedna od najperspektivnijih hrvatskih kantautorica.

U okviru glazbenog programa održavani su i tematski programi Jazz u Močvari, Vrelo zvuka (world music), Indie emo naočale (indie rock)...

Kazališni program

Od 1999. godine Močvara održava stalan kazališni program koji je postao neizostavan dio kazališnog života grada. Jednom do dva puta mjesečno ugošćujemo izvedbe nezavisnih kazališnih grupa i pojedinaca s naglaskom na moderni, nezavisni, alternativni, studentski kazališni izričaj. Voditelj projekta je kazališni redatelj Mario Kovač. U 2020. program je zadržao kontinuitet rada s jednim kazališnim gostovanjem mjesečno. Posjećenost programa KUM-a nastavlja tendenciju stalnog rasta i moglo bi se reći da već imamo zavidan broj stalnih posjetitelja programa. U 2020. održano je 12 programa.

Izložbeni program

Galerija Močvara je projekt pokrenut 2001. godine s ciljem predstavljanja lokalnih i inozemnih vizualnih umjetnika u kontekstu klupskog prostora. Od 2008. godine Galerija je uvrštena na popis uvažених institucija i izložbenih prostora u RH. U 2011. godini u suradnji s kustoskim timom Kontejner program ulazi u novu fazu te se posvećuje umjetnosti koja tematizira fenomen zvuka. Zbog tog specifičnog programskog usmjerenja, Galerija Močvara na regionalnoj razini predstavlja jedno od rijetkih mjesta prezentacije umjetničkih projekata koji se bave zvukom i s njim povezanom fenomenologijom slušanja, te je u ovom trenutku jedina platforma u regiji koja tu progresivnu struju suvremene umjetnosti sustavno i u kontinuitetu prezentira, kontekstualizira, produkcijskim projektima razvija te nizom festivala i radionica umrežava na međunarodnoj razini. Galerija Močvara publici i umjetnicima omogućuje uvid u najkvalitetnije projekte suvremene svjetske „sound“ umjetnosti, a kroz produkcijski rad stimulira i podupire i domaće umjetnike u kreativnom radu sa zvukom. Ove godine program su kustoski osmislili i proveli Lovro Japundžić i Lea Vene.

Program "Collision course" Galerije Močvara uključio je produkciju i organizaciju performansa međunarodnog kolektiva Young Boy Dancing Group, produkciju novog rada New Noveta te produkciju i organizaciju izložbe/instalacije domaćeg umjetnika Luke Kedže. Tri nova site-specific umjetnička projekta posvećena su neposlušnim i konfrontirajućim kolektivnim glasovima, izvođenju transgresivnih identiteta te oživljavanju priča s ruba.

Sajam ploča i stripova

Revival interesa za gramofonske ploče i sve veća strip scena u Hrvatskoj stvorili su potrebu da Močvara pokrene 2009. godine specijalizirani sajam. Od tada svaka dva do tri mjeseca Močvara ugošćava vlasnike strip i vinil dućana, kao i nepoznate pojedince da u Močvari predstave bogat izbor izdanja za šaroliku publiku u širokom rasponu od 14 do 60 godina te da stvore prostor za razmjenu novih iskustava i druženje glazbenih i strip entuzijasta.

Online program

Zbog krize izazvane pandemijom koronavirusa URK 12. ožujka obustavlja sve fizičke aktivnosti u klubu Močvara te već istog dana svoje kompletno djelovanje intenzivno prebacuje na online format, što je bio novi izazov i platforma za očuvanje postojeće i stvaranje nove publike. Naš online program je prepoznat od strane medija i publike kao jedan od najkvalitetnijih takvih aktivnosti. Močvara FB Live Sessions, Začarana Močvara online i live stream raznih drugih programa omogućili su širokoj publici pristup besplatnom kulturnom sadržaju iz vlastitog doma. Online program je prepoznao i Muzej suvremene umjetnosti (MSU) koji nam je na Natječaju za najbolje zagrebačke online projekte realizirane u razdoblju od 19.3. do 31.5.2020. dodijelio prvu nagradu.

2. Neformalna edukacija

Močvarni laboratorij je produkcijsko-prezentacijska platforma pokrenuta 2004. godine koja mladima omogućuje kvalitetnije i sadržajno bogato provođenje slobodnog vremena kroz interdisciplinarni program neformalne edukacije u područjima koja nisu zastupljena u okviru postojećih struktura formalnog i neformalnog obrazovanja te koja potiču razvoj kreativnosti kod mladih generacija, osposobljavaju ih za samoobrazovanje, razvijaju samoinicijativnost, afirmiraju i podržavaju njihovo aktivno sudjelovanje u kulturnim programima.

U 2020. godini održano je 20 radionica (radionica pisanja angažiranih tekstova sa Sašom Antićem, radionica scenske rasvjete, tonska radionica, dramska radionica s Mariom Kovačem, radionica sitotiska, radionica scenskog pokreta, akrobalansa, glume s rekvizitom, scenske primjene komičnog karaktera, oslikavanja murala, kreativnog varenja, koncertne fotografije, keramička radionica, djembe radionica, online radionica društvenog poduzetništva u kulturi, dramske radionice s Mariom Kovačem u Zagrebu i Križevcima te ostale radionice u Križevcima: radionica sitotiska, zračnog akrobatiranja i zmajarska radionica) i 2 programa zagrebačkih srednjih škola (Klasična u Močvari i Primijenjena u Močvari: Izložba učeničkih radova).

3. Javne diskusije

Turbina – turbo tribina je program javnih događanja ostvarenih u obliku predavanja i, prije svega, interaktivnih razgovora o različitim temama vezanim uz subkulturu, alternativne svjetonazore, neobične hobije i slične „rubne“ oblike društveno aktivnog djelovanja. Do sada smo obradili izrazito širok dijapazon tema s gostima koji rijetko pronalaze javni prostor za iznošenje svojih ideja i stavova. U 2020. održano je 7 tribina (Poetry and Music Equals Legendary Art, Dalekovidnica od očiju, dalekovidnica

od srca, Gradimo cirkus, Cancel culture, Priprema Skok Salto & Fraktura: Predstavljanje knjige "NOĆNI CIRKUS" u Noći Cirkusa, Robert Crumb i Aleksandar Zograf, Slobodan Tišma i Aleksandar Zograf) od kojih su 3 bile online.

HUMAN RIGHTS FILM FESTIVAL (HRFF)

HRFF je manifestacija koju partnerski organiziraju Multimedijalni institut i Udruženje za razvoj kulture "URK". HRFF se svake godine održava početkom prosinca, povodom Dana ljudskih prava. HRFF je specifičan festival po tome što je s jedne strane tematski jasno fokusiran, dok je s filmske strane žanrovski raznovrstan. Posebnost HRFF-a je i istovremeno održavanje festivala u drugim gradovima u Hrvatskoj. Festival pred sebe postavlja aktivnu ulogu u poticanju i populariziranju kritičkog pristupa problemima suvremenog - kako globalnog tako i lokalnog - okruženja. Na prijašnjim izdanjima smo se tako koncentrirali na teme ratnih zločina, prostorne pravde, javnosti ili pak zemlje i teritorija. Festival je organiziran kao široka platforma koja kroz različite aktivnosti uključuje niz udruga, inicijativa i pojedinaca aktivnih na promicanju ljudskih prava te smjera uspostavljanju stalnog prostora kritičkog javnog diskursa. Tako se pored filmskih projekcija festivalski program sastoji od niza događanja kao što su predavanja, okrugli stolovi, izložbe i koncerti.

Tijekom godina izgrađen je profil angažiranog festivala zavidne filmske kvalitete, a festival je danas prepoznatljiv po isticanju marginaliziranih, potisnutih, neizrečenih i nevidljivih perspektiva. U 2020. godini održano je 18. izdanje festivala, po prvi put online uz projekciju 5 filmova u Močvari.